

تأليف :

الدكتور محمود اسماعيل صيبي

ناصر مصطفى عبد العزيز

مختار الطاهر حسين

مراجعة و تحقيق :

سيد محمد حسن مددي الموسوي

إعداد و إخراج :

مشرق اللغة العبرية

العربية للناشئين

منهج متكامل لغير الناطقين بالعربية

٥

كتاب التلميذ

صیینی، محمود اسماعیل، ۱۹۴۳ -
العربیة للناشئين، منهج متكامل لغير الناطقين بالعربیة، كتاب التلمیذ / محمود اسماعیل صیینی، ناصف مصطفى
عبدالعزيز، مختار الطاهر؛ مراجعه و تحقیق؛ سید محمد حسن مددی الموسوی . - مشهد ۱۳۸۴
۱۲ ج. يك دیسك فشرده مصور.
ISBN ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۶۳۸-۳-۵
فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

عربی.
کتاب حاضر در سالهای مختلف توسط ناشران متفاوت منتشر شده است.
۱. زبان عربی - کتابهای درسی - برای خارجیان. ۲. زبان عربی - خود آموز. ۳. زبان عربی - مکالمه و جمله
سازی. الف. عبدالعزیز، ناصف مصطفى، Abd al - Aziz, Nasif Mustafa. ب. حسین، مختار طاهر. ج. مددی
موسوی، حسن، ۱۳۳۳ -
۴۹۶ ص/ ۶۱۱۵ P.J
مصحح. د. عنوان.
۴۹۲ / ۷۸۲۴

۳۷۴۶۶-۸۴م

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب: العربیة للناشئين، ج ۵ کتاب التلمیذ / آموزش زبان عربی معاصر

مؤلفان: دکتر محمود اسماعیل صیینی، ناصف مصطفى عبدالعزیز، مختار الطاهر حسین

بازنگری و تحقیق: سید محمد حسن مددی الموسوی

صفحه آرای و ویرایش: منتدى اللغة العربية

چاپ: دقت

تعداد صفحات: ۱۲۴

نوبت چاپ: چاپ دوم (چاپ اول ناشر)

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

تاریخ انتشار: تابستان ۱۳۹۵

قیمت: (به همراه لوح فشرده) ۱۰ هزار تومان

ناشر: چشمه سخن (۰۹۱۵۵۰۵۸۹۲۶)

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۶۳۸-۳-۵

کلیه حقوق چاپ محفوظ و مخصوص مؤسسه زبان عربی معاصر ندی (منتدى اللغة العربية) می باشد.

مشهد مقدس - تلفن: ۰۵۱- ۳۸۴۴۹۱۸۵-۳۸۴۰۷۴۷۶

۰۹۳۳۸۳۱۰۹۸۵ - ۰۹۳۰۶۳۲۸۲۸۵

المحتويات

أ	تقديم
ب	مقدمة
ج	تمهيد
و	المدخل إلى اللغة العربية
ي	مشخصات كتاب دانش آموز
ك	التركيب النحوية
ر	دليل الأقسام والدروس
١٠٢	مسرد المفردات بحسب الوحدات
١٠٣	مسرد
١٠٦	مسرد الأمثال والحكم

مقدمة ...

ينظر هذا الكتاب إلى اللغة العربية نظرة شاملة، و يتناولها بطريقة متكاملة. فهو يعالج المهارات اللغوية الأساسية الأربع في توازن، و هو لا يعرض كل مفردات الموضوع مرة واحدة، و إنما يقدمها على دفعات و لمجموعات مترابطة بهدف الاستعمال و الفهم، و ليس الحفظ و الإستظهار، و هو يدرب على النحو وظيفياً، و لا يلجأ إلى التحليل و المصطلحات النحوية إلا في أضيق الحدود. و هو يؤمن بأن تعلم اللغة و التقدم فيها يتحقق بالتدرب المستمر الواعي، و بمدى فعالية الاتصال بين المعلم و التلميذ، و بين التلميذ و أقرانه. و لذلك فهو يهيئ البيئة الصالحة و الأساليب المناسبة لهذا الاتصال حتى يزيد من مشاركة التلميذ في عملية التعلم، و يزيد من فرص استعماله.

و الكتاب يهتم بلغة الحياة، و يعتمد على الأسلوب المباشر، و لا يستخدم لغة وسوسة، و يعطي عناية خاصة إلى الصور الشارحة للمواقف المختلفة و الموصلة لها. **في نصوص الدروس و في تدريباتها - حتى يسهل على المدرس مهمته، و يساعد التلميذ في الفهم.**

و يعالج الكتاب موضوعات الثقافة الإسلامية و العربية بأسلوب تربوي جذاب، مما يتصل باهتمامات الناشئة و ولعهم، و يضفي معنى و هدفاً على تعلم تراكييب اللغة و مفرداتها. **في يقدم موضوعات الثقافة من خلال النصوص و الحوارات التي تضم التراكييب الأساسية لقواعد اللغة العربية و المفردات و التعبيرات الحية.**

و موضوعات الكتاب و دروسه تضمن دراسة منهجية و متواصلة، باعثة على البهجة و النشاط لدى التلاميذ، و تعطيهم الفرصة للتعبير عن أفكارهم و اهتماماتهم باللغة العربية مثلما يعبرون عنها في لغتهم القومية. فهي ترتبط بمواقف لها دور مهم في حياتهم في المدرسة و المنزل و الشارع، و تمدهم بحصيلة لا بأس بها، من المفردات و الأنماط اللغوية تعينهم على ذلك.

فَبَادِرْ إِلَى حِفْظِ اللُّغَاتِ مُسَارِعاً
فَكُلُّ لِسَانٍ بِالحَقِيقَةِ إِنْسَانٌ

زبان آموز عزیز

سلام

هریک از ما به گونه‌ای دلمان می‌خواهد علاوه بر زبان مادری زبان دیگری را بیاموزیم، با این باور که هر کس دو زبان آموخته است در حکم دو نفر است، و آدم سه زبانه نقش سه نفر را بازی می‌کند.

اما از کجا و کی شروع کنیم؟

از همین جا، و هم اکنون!

چگونه؟

بیایید موضوع را با هم مرور کنیم.

این گونه:

اول باید این را باور کنیم که اگر خودمان نخوئیم و به آموختن زبان علاقه نشان ندهیم، هیچ ابزار و روش و هیچ کتاب و استادی سودمند نیست. پس باید اول علاقه‌مندی خود را محک بزنیم، بعد به سراغ آموختن زبان برویم.

حتماً خواهید گفت: آموختن زبان بسیار دشوار است، آن هم با این همه قاعده و قانون! باور کنید که این گونه نیست!

زبان‌آموزی آن‌گونه که فکر می‌کنید دشوار نیست، دشواری زبان بیشتر در شیوه و روش‌های آموزش است، نه خود زبان. جالب است بدانید که:

آموختن زبان یک مهارت^۱ است مثل مهارت رانندگی، خیاطی، نجاری و یا ...

کافی است که الگوهای اصلی زبانی را با تکرار و تمرین بیاموزیم، بدون اینکه احساس دشواری کنیم و خود را به زحمت بیندازیم، می‌بینیم زبان را با کمی تمرین به سادگی آموخته‌ایم. درست مثل شنا کردن، رانندگی یا هر مهارت دیگر.

۱ - مهارت: عبارت است از فرایندی که با تکرار و تمرین جزء رفتارهای روزمره ما شود مانند: رانندگی، شنا یا فوتبال بازی کردن.

آموزش زبان مبتنی بر فراگیری چهار مهارت زیر است:

شنیدن گفتن خواندن نوشتن

یعنی:

✓ آن چه را از زبان دیگران می‌شنویم، دریابیم.

(شنیدن)

✓ بتوانیم خواسته خود را به زبان آوریم.

(گفتن)

✓ آن چه را که می‌خوانیم متوجه بشویم (بفهمیم).

(خواندن)

✓ بتوانیم منظور و فکر خود را به رشته تحریر در آوریم.

(نوشتن) ...

بنابراین:

ما به کسی می‌گوئیم یک زبان را آموخته است که توانایی انجام چهار مهارت یاد شده را داشته باشد.

چگونه می‌توانیم این چهار مهارت را بیاموزیم؟

این مجموعه قصد دارد این چهار مهارت را به صورت تدریجی و هم زمان بر اساس یک روش علمی دقیق و حساب شده (با در نظر داشتن اصول و قواعد زبان) به ما بیاموزد.

بد نیست قبل از پرداختن به نحوه آموزش این چهار مهارت، به برخی نقاط اساسی اختلاف زبان عربی و فارسی که شایع‌ترین اشتباهات فراگیران است اشاره کنیم - باید دقت داشته باشیم که:

✓ حروف الفبایی عربی و فارسی یکی است، اما در تلفظ برخی حروف مثل: ذ/ض/ث/س و... قدری اختلاف است. ✓ جزو مشخصات زبان عربی داشتن (ال) است؛ در نحوه خواندن کلماتی که با (ال) شروع می‌شوند باید دقت کرد.

✓ می‌دانید که اعداد در هر زبانی، جزو مهمترین مباحث است، باید عددها را خوب بیاموزیم.

✓ اهمیت و نقش حرکات کسره و علامت‌هایی تنوین کسره و تشدید و سکون که هم بر ما پوشیده نیست و می‌دانیم که موقع خواندن و نوشتن باید حتماً آنها را رعایت کنیم.

آمخته‌های پیشین و عنوان درس و عکس‌ها، موضوع حوار را بفهمیم (موضوع چیست؟)
 ✓ (مرحله دوم) یک بار کل درس را به صورت لب خوانی پیش خود می‌خوانیم.
 ✓ به نحوه‌ی خواندن حوار توسط استاد یا نوار، خوب گوش کنیم.

✓ یک بار دیگر با دقت حوار را از روی کتاب بخوانیم.
 ✓ اکنون کتاب را بسته، و با مرور آنچه دیده‌ایم و شنیده‌ایم، سعی کنیم حوار را با خود تکرار کنیم (طرف چند دقیقه باید بتوانیم حوار را حفظ کنیم).
 ✓ در خانه می‌توانیم با کمک یکی از اعضای خانواده حوار را باهم اجرا کنیم.

✓ اکنون مطمئن هستیم که با دو-سه بار مرور کردن، به سادگی کل حوار را حفظ کرده‌ایم.
 ✓ سعی کنیم در هر فرصتی که پیش می‌آید الگوهای را که آموخته‌ایم با دوستان خود مرور کنیم.
 توجه: این را هم خوب می‌دانیم که (در روند آموزش) باید از به کارگیری زبان مادری جز در موارد ضروری جداً خودداری کنیم.

آموزش قرائت (خواندن، درک مطلب):

می‌دانیم که منظور از خواندن، فهم دقیق متن و دریافت مقصد نویسنده است. یک قرائت وقتی خوب و قابل قبول است که علاوه بر فهم متن، نکات و زوایایی که نویسنده در متن به کار برده است از دید خواننده پنهان نماند.
 تمرین‌هایی که پس از مدت‌ها می‌آید بیشتر همین هدف را دنبال می‌کند.

أَجِبْ/ صَحِیحْ أَمْ خَطَا/ حَوَّلْ إِلَى .../ اسْتَبْدِلْ كَمَا فِی الْمَثَالِ/ كَوْنْ أَسْئَلُ/ أَجِبْ مُسْتَمِناً بِالْكَلِمَاتِ الْآتِيَةِ

راهکار:

✓ (کتابها بسته)، با دقت به قرائت استاد (یا نوار) گوش می‌دهیم، سعی کنیم اصل موضوع را بفهمیم.
 ✓ اکنون آنچه از موضوع دریافت‌ایم (مفهوم درس را) به زبان مادری در ذهن خود مرور می‌کنیم.

برای آسان تر شدن یادگیری این آموزه‌ها، بخش قابل توجهی از تمرین‌ها و متن‌ها به تمرین موارد یاد شده، اختصاص یافته است؛ انجام دادن دقیق آنها ضروری است.

آموزش اصوات و حرکات:

به تمرین‌هایی مانند - أَعِذْ - إِقْرَأْ - أَكْتُبِ الحرف الناقص و... - انطق الأصوات و الحروف خوب توجه کنید.
 این تمرین‌ها بیشتر به جنبه آموزش اصوات و حرکات توجه دارد.

راهکارها:

✓ سعی کنیم با دقت در نحوه خواندن و تلفظ اصوات توسط استاد (یا نوار) بتوانیم تفاوت آنها را تشخیص دهیم.
 ✓ با دقت (در مفهوم کلمه یا عبارت) آن‌ها را شنیده‌ایم تکرار کنیم.
 ✓ اکنون وقت بکارگیری الگویی است که در متن حوار شنیده‌ایم و تکرار کرده‌ایم.
 ✓ به مخارج حروفی که هنگام نوشتن (کلمات یا عبارت‌ها) با خود تکرار می‌کنیم، دقت داشته باشیم.

آموزش حوار (گفتگو) مهارت شنیدن و گفتن:

از آنجائی که ساختارهای بنیادین و محتوای آموزش در گفتگوها قرار دارد، دقت در آموختن گفتگوها بسیار حائز اهمیت است. الگوهای اصلی در حوارها نهفته است، حوارها حتماً باید حفظ شوند، مهارت گفتن و شنیدن، بیشتر در تمرین‌های پیوسته است مانند:

أَجْرِ الحِوَارَ/ أَلْحِوَارُ الْمُتَسَلِّسُ/ أَجِبْ/ أَكْمِلِ الحِوَارَ/ مَاذَا تَقُولُ و...

راهکار (حفظ حوارهای الگو)

✓ قبل از آغاز درس موضوع کلی حوار (گفتگو) را با توجه به عکس‌های مرتبط در ذهن خود مرور کنیم. باید با تکیه بر

آموزش نگارش (جمله سازی و انشاء)

هدف: ایجاد مهارت نگارش به زبان عربی است، به گونه‌ای که فراگیر بتواند موضوع دلخواه خود را در قالب ساختارها و الگوهای زبان عربی، به راحتی به رشته تحریر درآورد.

این هدف بیشتر در تمرین هایی مانند:

رَتَّبِ الْكَلِمَاتِ الْآتِيَةَ / رَتَّبِ الْعِبَارَاتِ / اكْمِلِ الْجُمْلَ / اَمْلَأِ الْفَرَاغَ و ... دنبال شده است.

راهکارها:

✓ سعی کنیم متن ها را به صورت املاء بنویسیم.

✓ بر اساس الگوهایی که آموخته‌ایم جمله‌هایی را بنویسیم.

✓ سعی کنیم افکارمان را در قالب جملات بسیار ساده به رشته تحریر در آوریم.

خوب تقریباً کار تمام شده است، ولی توصیه می‌شود یک بار دیگر این مقدمه را با دقت مرور کنید.

واژه‌های پُر کاربرد:

در هر زبانی واژه‌هایی وجود دارند که بیش از بقیه کاربرد دارند، ما در این جا کوشش کرده‌ایم برخی از پر کاربردترین واژه‌ها و ترکیبات کلیدی را که در کلاس بیشترین کاربرد را دارند برای شما بیاوریم. و این انتظار است که حفظ این ترکیبها و واژه‌ها بسیار کارگشا خواهد بود.

واژه های کلاس درس

كيف الحال؟ / بِخَيْرٍ / الحمد لله / مِنْ فَضْلِكَ / تَسْمَعُ /
لَوْ تَسْمَعُ / لَوْ سَمَعْتَ / كَذَلِكَ / طَبْعاً / أَلَيْسَ كَذَلِكَ /
عَفْواً / أستاذ / نعم / لا / هَيَّا / تعال / حاضر / موجود /
ارفع يدك / تحياتي لـ ... / سَلَامٌ عَلَى / تَهانينا / مبروك /
و هو كذلك / ما الأمر؟ / ما الخبر؟ / عيد سعيد /
خذ، هات / قف، إجلس / مرة أخرى / انظر إلى / جاء

وقت الإستراحة

✓ حال کتاب را باز می‌کنیم، می‌بینیم کدام قسمت از متن را در ذهنمان مرور نکرده‌ایم (جا انداخته‌ایم) آنها را با مداد مشخص می‌کنیم تا دوباره مراجعه کنیم.

✓ باید خود را به خواندن جملات و عبارات عادت دهیم، نه حفظ تک واژه‌ها.

✓ توجه به (؟ / ! / ، / ...) و وقف آخر جمله‌ها بسیار ضروری است.

✓ در خانه، درس را با صدای بلند برای خود یا دیگران بخوانیم.

کار قرائت معمولاً در سه مرحله باید انجام پذیرد:

(۱) قرائت شمرده (۱): درست خوانی / همراه با دقت در مخارج حروف و اصوات.

(۲) قرائت شمرده (۲): رک / طلب / دقت در اصل موضوع و پیام درس.

(۳) قرائت سریع: اکنون آزمایش کنیم باید بتوانیم متن را روان و راحت بخوانیم و معنی آن را در بیاوریم.

توجه: برای تقویت مهارت قرائت و بستن بستن میزان درک و زبانی و افزایش اندوخته لغوی، گزیده‌ای از فرهنگ دینی (آیات و روایات)، امثال و حکمت‌های بزرگان عرب در حاشیه برخی صفحه‌ها آمده است که از حفظ کردن آنها نباید غفلت ورزید!

آموزش خط و نگارش

آموزش خط:

هر چند ما می‌دانیم که خط شما خوب است، ولی بد نیست، کمی با زیباییهای دو خط نسخ، خط کتابت قرآن - و خط رقعہ - خط تحریر عرب زبانان آشنا شویم؛ قطعاً از نوشتن خط نسخ و رقعہ لذت خواهید برد. فایده دیگر آن آشنایی با ساختار کلمات عربی و توجه به تشدید و «ال» و مخارج حروف است. هنگام تمرین خط - در تمرینهای این بخش - عبارتها را شمرده شمرده بخوانیم و حفظ کنیم.

بقدر لغات المرء یكثر فقهه

وتلك له عند الشدائد اعوان

فبادر إلى حفظ اللغات مسارعاً

فكل لسان بالحقیقة انسان

زبان آموز عزیز

سلام

خوشحالیم از این که دوره مقدماتی را با موفقیت

پشت سر گذاشتید.

ورود شما را به دوره عمومی تبریک می‌گوییم.

آنچه گذشت ...

همانطور که دیدید و تجربه کردید دوره مقدماتی را در کمال سادگی و روانی پشت سر گذاشتید. اکنون می‌توانید درباره‌ی فضای مدرسه، خانه، محیط، رامون و نیازهای اولیه خود، به راحتی صحبت کنید؛ تقریباً ۱۰٪ آنچه را می‌شنوید، می‌فهمید؛ در حد قابل قبولی می‌توانید صحبت کنید، خواندن شما خوب و روان و دایره لغت شما گسترده‌تر شده است؛ جملات ساده و اولیه را درست می‌نویسید؛ منظور از آموزش زبان هم همین است؛ توانایی بر:

شنیدن و گفتن - خواندن و نوشتن

اما!

اما در تکلم (صحبت کردن) قدری مشکل دارید؛

اگر کسی قدری تند و سریع صحبت کند، مفهوم را می‌فهمید اما بخشهایی از صحبت‌ها برای شما نامفهوم است. برخی متن‌ها قدری برای شما دشوار است،

عربی؛ اگر بخواهید درباره‌ی یک موضوع خاص مثلاً بهار یا ... چند خطی بنویسید، مشکل دارید؛ این مشکل طبیعی است. باید بیشتر تمرین کنیم تا آموخته‌ها تثبیت شوند.

با ما همراه باشید.

آنچه در پیش رو داریم:

دوره عمومی مانند دوره مقدماتی، چهار کتاب دارد (جلدهای ۵-۸)

ویژگی‌های این دوره:

- ✓ تثبیت آموخته‌های پیشین (شنیدن و گفتن).
- ✓ گسترش دامنه واژه‌ها و ترکیب‌ها.
- ✓ توسعه فضای گفتاری و نوشتاری.
- ✓ فراگیری اصول نوشتاری و قواعد زبان عربی، به صورت کاربردی.
- ✓ قرائت متون و درک مطلب.
- نکات یاد شده به طور پیوسته و دقیق در سبک‌های مختلف درس‌ها (نصوص، حواشا و تدریبات) در نظر گرفته شده است.
- در مرحله دوم از آموزش (دوره عمومی) به تعبیرهای زبانی (گفتار) و تعبیرهای نوشتاری (نگارش) توجه خاصی شده است. برای دستیابی به اهداف رفتاری درس‌ها، شیوه‌های متنوع و تکنیک‌های متفاوتی در هریک از درس‌ها به کار رفته است.

ساختار کلی واحدهای درسی (دوره عمومی)

هر واحد درسی از دو درس و هر درس از دو قسمت به ترتیب زیر تشکیل شده است:

الف) النَّص (حوار أو قطعة قرآنية).

ب) تدریبات شفہیة، (محادثة موجهة).

درس دوم:

الف) تدریبات شفہیة.

ب) تدریبات کتابیة.

ساختار درسها:

۱- النَّص : آموزش زیرساخت‌های زبانی از طریق ارائه جملات پایه و واژگان مرتبط در حوارها و متن‌ها، به طور پیوسته و منظم.

الف) ساختار متن : ۵-۴ می‌نصوص (حوار و متن) شامل جملات پایه، ترکیبها و اصلاحات پرکاربرد روزمره- با عنایت به قواعد زبان عربی است.

ب) موضوع متن: موضوع سن‌ها در دوره عمومی (۵-۸) عموماً براساس محورهای زیر شکل یافته است:

• فرهنگ اسلامی : مانند:

رمضان / عید الفطر / الحج / الوقوف فی عرفات

• محیط (خانه، مدرسه، بازار) : پرداختن به زمینه فعالیت‌های روزمره فراگیران در مدرسه و خانه و بازار... مانند:

هل قضیت إجازة سعيدة ؟ / الحفل التمثيلي /
اليوم الرياضي / سعاد توفّر / قضاء وقت الفراغ
جاهای دیدنی:

في معرض الفن الإسلامي / القاهرة من فوق البرج /
جولة في المملكة العربية السعودية

• بحث ونظر: موضوعهای مرتبط به سن مخاطبان

از زبان آنها تحت عنوان :

« مارأیک فی ... ؟ » / هل تفکر فی مستقبلک ؟

ساختارهای آموزشی :

سلمان الفارسی / ابي ذر / حمزة سيد الشهداء /
صلاح الدين

ج) عکس‌ها و نقاشی‌ها : نقاشی‌ها، - با توجه

به نقشی که در انتقال موضوع دارند- بخش تکمیلی متن، و ماده‌ی درسی بشمار می‌آیند.

۲- تدریبات شفہیة: تمرین مهارت‌های شنیداری و گفتاری، از طریق:

اسئلة على النص / ضع اسئلة على النص /
تمثيل المشهد / اسئلة عامة / تحدث /
اسأل بنفسك / ماذا تقول / مواقف /

۳- تدریبات کتابیة: تمرین مهارت‌های نوشتاری از طریق:

الف) جمله سازی، به صورت:
اربط / تکوین جمل / ملء الفراغ
جدول ملاءمة / اعادة كتابة الجملة

ب) پاراگراف نویسی، و نحوه‌ی تدوین یک متن کوتاه، از طریق:

تلخيص موجع / تعبير موجع
تعبير حرر / تلخيص حرر

ج) نگارش ی هدف دار، نحوه‌ی تدوین متون با موضوع سن، بصورت:

ملء الفراغ في نص / كتابة بطاقة تهنئة
كتابة رسالة / كتابة قصة و...

د) نگارش با استفاده از تصاویر، بصورت:
اكتب قصة مع الإستعانة بالصورة المتتالية /
تعبير مصور

هـ) نگارش آزاد، نگارش درباره یکی از موضوع‌های داده شده مرتبط با درس‌های خوانده شده:

اكتب في واحد من الموضوعات الآتية

۴- آموزش قواعد زبان (نحو)، شناختن ساختار جمله و تمرین کاربردی قواعد در قسمت‌های مختلف بصورت:

حوّل / استبدیل / الإجابة عن الأسئلة

۵- واژه‌ها و ساختارهای جدید: نقش واژگان و ترکیبها در فهم عبارت‌ها بر کسی پوشیده نیست، از آنجائی که کلمات و عبارت‌ها باید در جمله معنی شوند، نه به صورت تک‌واژه، آموزش واژه‌ها و ترکیبها در قالب‌های زیر ارائه شده اند:

اختار الإجابة الصحيحة / ترتيب الأفكار

ملء الفراغ / اكمل الجمل

پیوستگی بین تمرین‌های گفتاری و شنیداری و تکنیک‌های مختلف شفاهی و نوشتاری که در مجموع تمرین‌ها به کار رفته است، سبب... می شود.

- آسان شدن پاسخ سؤالات .
- کمک به فهم متن (حوار یا نص) .
- پایدار نمودن آموزه‌ها (برای تکرار) .
- یادگیری و تثبیت الگوهای زبانی .
- فعال نمودن فراگیر و پویا شدن آموزش .
- کاربردی شدن حوارها و نصوص .

وسائل کمک آموزشی

نقش وسائل کمک آموزشی از قبیل صداها و تصاویر و کارت‌های مختلف آموزشی، در تثبیت آموخته‌ها غیر قابل تردید است.

عبارت زیبای ابن خلدون: «والسمع أبو الملكات

اللسانية» را در گوش گیریم، که کار آموزش زبان بدون توجه به نقش گوش در یادگیری، بمعنی ناکام ماندن روند آموزش است.

اگر خوب گوش نکنیم، نمی‌توانیم صحبت کنیم؛ بچه‌های کر، لال هستند. استفاده از وسائل سمعی بصری در آموزش زبان، یک اصل است.

هرگز آن را فراموش نکنیم که تثبیت مهارت شنیدن و گفتن به میزان استفاده فراگیر از وسائل سمعی بصری بستگی دارد.

۱) cd های صوتی تصویری:

الف) cd صوتی تصویری کتاب: هر جلد از مجموعه‌ی حاضر دارای یک cd صوتی تصویری مخصوص به همان جلد است. تثبیت مهارت شنیدن به میزان استفاده فراگیر از و، نائل سمعی بصری بستگی دارد.

ب) cd های صوتی تصویری کمک آموزشی: استفاده از cd های صوتی تصویری مرتبط با سطح کتاب‌ها، به صورت فیلم، کارتون، یا برنامه‌های مستند و میزگرد، نقش تکمیلی در تثبیت آموخته‌ها دارد.

۲) کارتهای لایتنر:

استفاده از کارتهای کوچک لایتنر یا فلش کارت که همه ما کم و بیش با آن آشنا هستیم، در تثبیت آموخته‌ها و الگوهای زبانی و حفظ واژگان نقش بسیار مهمی دارد.

استفاده از تصاویر درس‌ها به صورت بزرگ‌شده در کارتهای (۲۰×۳۰) برای فضا سازی موضوع درس، کار یادگیری را آسان می‌کند.

واژه‌های عام:

كيف الحال؟ ، بخير، الحمد لله - من فضلك - تسمع / لو سمحت - تحياتي ل... / سلم على - تهانينا / مبروك - وهو كذلك - طبعاً - ما الأمر؟ / ما الخبر؟ أليس كذلك؟ عيد سعيد / كل عام وأنتم بخير - أستاذ / تلميذ - نعم / لا...

واژه‌های پر کاربرد در کلاس:

أين فلان؟ - حاضر / موجود - هو غائب / هي غائبة - قف / إجلس - من فضلك - تعال إلى السبورة - أنظر إلى ... - جاء وقت الطعام / الإستراحة / الصلاة - مرّر الورقة / الكراسة / الكتاب / ... - خذ / هات - حاول مرة / مرة أخرى - بسرعة / ببطء، على مهلك - إرفع يدك / صرّك / ...

واژه‌های پر کاربرد هنگام تدریس:

افتح / أغلق / ابق الكتاب / الباب / ... - رقم الصفحة / الدرس / ... - تدریب رقم ... - غداً - هيا نقرأ / نلعب / ندرس / ... - دورك / والآن أنت / جميعاً - المجموعة رقم واحد / اثنين / ... إستمع - إستمع و أعد - إساءل - أجب / قل / تكلم - ما معنى ...؟ - هل فهمتم؟ / فهمت؟ - مافهمت - إستبدل / حوّل / كوّن جملاً - أسئلة - إربط الجملتين - تكلم باللغة العربية...

۴) قصه‌های کوتاه مصور:

قصه‌های کوتاه مصور، در کارتهای ۲۰×۳۰ به میزان قابل توجهی در رشد مهارتهای شنیدن و خواندن فراگیر مؤثر است.

و...

سرودهای دسته جمعی، حلقه‌های بحث، فضا سازی مجازی و ... ابتکار دیگر که به ذهن خلاق شما می‌آید، تأثیری مستقیم در تثبیت مهارت‌ها و رشد توانایی‌های زبانی فراگیر خواهد داشت.

چند نکته مهم:

- در حد امکان در کلاس جز به زبان عربی سخن نگوئیم؛ در صورت ضرورت با ایما و اشاره موضوع را به فراگیران منتقل کنیم.
- تمرین‌ها و درس‌ها توسط فراگیران انجام شود.
- به صورت کتاب بسته کار کنیم.
- کلیه تمرین‌ها دقیقاً انجام شود.
- تکلیف‌های منزل حتماً انجام شود.

واژه‌های پر کاربرد:

برای تسهیل در برقراری ارتباط بین استاد و فراگیران، و فراگیران با یکدیگر مجموعه‌ای از واژگان پر کاربرد را در دوره مقدماتی بیان

ساختار کتاب

جلد پنجم آغاز دوره عمومی است.

دوره عمومی (جلد ۸-۵) مانند دوره مقدماتی

از ۴ کتاب آموزشی همراه CD صوتی، تشکیل شده است.

جلد پنجم - مانند سایر مجلدات - دارای دو بخش به ترتیب زیر است:

بخش اول کتاب دارای آموخته‌های جلد چهارم است، و بیشتر ایدار کردن دو مهارت شنیدن و گفتن را مد نظر قرار داده است؛ این بخش با همان الگو و ساختار جلد چهارم دارای شش واحد درسی است که هر یک از سه درس تشکیل شده است. و در مجموع ۱۸ درس دارد.

بخش دوم کتاب، آغاز مرحله‌ی جدیدی از آموزش است که به آن اشاره می‌کنیم. در بخش دوم ضمن تثبیت دو مهارت پیشین شنیدن و گفتن، به قرائت و درک مطلب و تمرین الگوهای زبانی و نگارش توجه بیشتری شده است.

الگوهای پایه زبانی و ترکیبات و اصطلاحات پرکاربرد، با توجه به ساختارهای نحوی زبان عربی - بدون بیان قواعد خشک صرفی و نحوی - به صورت کاربردی، در متن‌ها و تمرین‌ها به کار رفته‌اند.

ساختار واحد درسی

ساختار واحدهای بخش اول مانند جلد چهارم، از سه درس و ... تشکیل شده است، اما در بخش دوم هر واحد درسی شامل دو درس، به ترتیب زیر است:

درس اول: حوار و تمرین‌های شفاهی.

درس دوم: از دو بخش تشکیل شده است:

۱- تدریبات شفیه: تمرین الگوهای پرکاربرد، ترکیبهای متداول و اصطلاحات روزمره به کمک تصاویر و نقاشی‌ها.

۲- تدریبات کتابیه: تمرین جمله سازی - با توجه به جنبه‌های صرفی و نحوی و تغییرات ساختار جمله‌ها - با استفاده از الگوهای زبانی، در نگارش.

واحد درسی بعد، با متن مرتبط با حوار شروع می‌شود. این شیوه در دوره عمومی تا حدودی عمومیت دارد.

زمان پیشنهادی

زمان پیشنهادی برای هر یک از جلدهای ۸ تا ۵، پانزده جلسه درسی (۹۰ دقیقه‌ای) در نظر گرفته شده است.

توصیه می‌شود:

دوازده جلسه به کتاب و سه جلسه به مشاهده الافلام اختصاص داده شود.

بدیهی است تعداد جلسات را با توجه به سطح کلاس و پیش زمینه‌های آموزشی فراگیران، می‌توان کم یا زیاد کرد.

وحدة ١ في المسجد:

صفحة ٣ - لقد (حان) وقت (الصلاة).

- سندرس (الليلة) سورة (يوسف).

صفحة ٦ - (شاهد) بشير عدداً (كبيراً) من (المصلين).

- طلب (بشير) من والده أن يأخذه إلى (المسجد).

وحدة ٢ في رمضان:

صفحة ١١ - ما (أجمل) هذا (النهر) !

- (أصوم) (رمضان) (دائماً).

صفحة ١٤ - الطقس (جميل) هذه (السنة).

- يحب أحمد شهر رمضان (لأنه) شهر كريم.

وحدة ٣ في مكة:

صفحة ١٩ - سأقدم (لك) (هدية) قَيدَ.

صفحة ٢٢ - سنذهب إلى مكة (لأداء) الحج.

- (وقفوا) جميعاً (ينادون).

- أما (إسماعيل) فقد كان (سعيداً).

وحدة ٤ في يوم العيد:

صفحة ٢٧ - ستكون (الصلاة) في (المصلى).

- قضينا هناك (وقتاً) (جميلاً).

صفحة ٣٠ - (زارنا) (بعض) (الأهل).

وحدة ٥ الهجرة:

صفحة ٣٥ - أظن (هـ) في (المكتبة).

- أي (قصة) (درستم)؟

صفحة ٣٨ - كان (معه) (صديقه).

وحدة ٧ رمضان مبارك:

صفحة ٥٥ - أعلن المذيع (ذلك).

- (صرت) الآن (رجلاً).

- إذا (حان الفجر) ذَهَبْنَا إلى (المسجد) (للصلاة).

- ما (أعظم) (سعادتي).

وحدة ٨ رمضان شهر الصوم:

صفحة ٦٢ - المسلمون (أخذوا) يستعدون (للقاء) رمضان.

- (يشترى) الآباء (الملابس) (استعداداً) للعيد.

- ينتظر المسلمون رمضان (لأنه) شهر (العبادة).

وحدة ٩ هل قضيت إجازة سعيدة؟

صفحة ٧٠ - قرأت (قصة) (عن) خالد بن الوليد.

- ساعدت (أمي) في إعداد (وليمة كبيرة).

- أعددت دروس الأسبوع المقبل.

وحدة ١٠ قضاء وقت الفراغ:

صفحة ٧٧ - عندما (يعود) التلاميذ إلى (...) (يجتهدون ...).

- يحاول (التلاميذ) أن يستريحوا (من تعب الأسبوع).

- يفضل (الهوايات) مثل (قراءة القصة).

- (من التلاميذ) (من يصحب أسرته) (لزيارة الأقارب).

وحدة ١١ حياة في المعلومات:

صفحة ٨٥ - أريد يا (أكثر) (البلاد) (سكاناً).

- كان أحمد (ولداً) و أصبح الآن (رجلاً).

- (حسن) (أطول) من (محمد).

- (مروان) (أطول) (تلميذ).

- (مروان) (أطول) (الثلاثة).

فهرس الأقسام والدروس

الجزء الخامس

القسم الأول

نشيد القسم - طلع البدر علينا

الصفحة		الصفحة		الصفحة	
٣٥	١٣- الهجرة	١٩	٧- في مكة	٣	١- في المسجد
٣٨	١٤- تدريبات	٢٢	٨- تدريبات	٦	٢- تدريبات
٤١	١٥- تدريبات	٢٥	٩- تدريبات	٩	٣- تدريبات
٤٣	١٦- مراجعة	٢٧	١٠- في يوم العيد	١	٤- في رمضان
٤٦	١٧- تدريبات	٣٠	١١- تدريبات	١٤	٥- تدريبات
٤٩	١٨- تدريبات	٣٣	١٢- تدريبات	١٧	٦- تدريبات

قصة القسم - عم رمضان

القسم الثاني

نشيد القسم - رمضان

الصفحة	الصفحة	الصفحة	
٨٥	٢٧- مسابقة في المعلومات	٥٥	١٩- رمضان مبارك
٨٨	٢٨- تدريبات	٥٨	٢٠- تدريبات
٩٢	٢٩- مراجعة شفوية	٦٢	٢١- رمضان شهر الصوم
٩٥	٣٠- مراجعة كتابية	٦٦	٢٢- تدريبات

قصة القسم - هل تعرف ما في الكيس؟